

Fragment uit Suzanne Wouda & Annemarie ten Brink, *Wolvenhart*. En andere waargebeurde dierenverhalen, Ploegsma 2022. Dit fragment mag uitsluitend gebruikt worden voor educatieve doeleinden en mag niet verder worden gebruikt.

Een echte Pigcasso!

DIERENOPVANGCENTRUM FRANSCHHOEK, WESTKAAP,
ZUID-AFRIKA, DECEMBER 2021

De Zuid-Afrikaanse zon tovert de wijngaard en de velden bij Joannes boerderij om tot een schilderij. Het groen van de wijnranken kleurt geel, de aarde oranje en de verre bergtoppen paars. Joannes blonde haar krijgt een laagje goud.

‘Goed nieuws!’ Joanne roept zo hard dat de kippen, paarden en geiten opschrikken en nieuwsgierig op haar af lopen. De hond springt blaffend tegen haar op.

Joanne bukt en aait hem. ‘Ik heb het grote schilderij verkocht, Rupee,’ zegt ze glimlachend. ‘Een Duitse kunstverzamelaar telt er 23.000 euro voor neer! Een recordbedrag! Kom, we gaan onze kunstenaars het goede nieuws vertellen.’

Kwispelend loopt Rupee achter zijn baas aan.

Joanne zwaait de deur van de stal open. ‘Verrassing!’

Ze wordt met knorretjes begroet.

WESTKAAP, ZUID-AFRIKA, VOORJAAR 2016

In een piepklein hok in een enorme varkensstal gilt een big. Kon ze maar met de andere biggetjes spelen. Maar sinds gisteren zit ze vast in dit kale, kleine hok. Bij haar moeder drinken met haar veertien broertjes en zusjes en snuffelen aan andere varkens is er niet meer bij. Ze kan zelfs haar kop niet opzij bewegen zonder hem te stoten. En haar krulstaart? Die is er vlak na haar geboorte afgeknipt, omdat varkens die hutjemutje op elkaar zitten uit verving in elkaars staarten bijten. Daarom hebben de biggen in de stal allemaal een kale kont.

Duizenden biggen en varkens gillen met het varkentje mee. Dat doen ze niet elke dag, maar vandaag is alles anders. Vandaag is zo'n dag dat de grote varkens weggaan en niet meer terugkomen.

De big duwt haar snuit door een spleet. Daar waggelen de moddervette varkens achter elkaar aan. Hun poten kunnen de zware lijven bijna niet dragen.

Door de spleet ziet ze de blauwe stof van een spijkerbroek. Nieuwsgierig steekt ze haar snuit verder door de spleet. Zo'n mooie kleur heeft ze nog nooit gezien.

'Hé, kleintje,' zegt een vrouw.

De big kijkt in twee vriendelijke ogen. Er hangt een pluk haar voor met de kleur van stro. De big knort en haar oogjes glimmen.

'Jij gaat niet eindigen als spek, worst of hamlap op een bord,' fluistert de strovrouw. 'Als je hier blijft, word je net zo vetgemest als de rest. Boer, hoeveel wil je voor deze big?'

DIERENOPVANGCENTRUM FRANSCHHOEK, EEN WEEK LATER

Een beetje zenuwachtig loopt Joanne het ruime varkenshok binnen. Hoe zal ze Piggy vandaag aantreffen? Tot nu toe heeft de big alleen maar in een hoek gelegen en dingen kapotgemaakt. Ze is zelfs niet te porren voor een lekker modderbad. Zou ze zich eenzaam voelen? Verveelt ze zich? Ook vandaag kijkt Piggy dof uit haar ogen. Wat moet ze toch doen om het varkentje op te vrolijken? Ze heeft het geprobeerd met een voetbal en rugbyballen. Maar die heeft Piggy meteen kapotgebeten.

Joanne haalt diep adem. 'Toe Piggy, je bent slim, ik zie het aan je snuit. Het wordt tijd dat je iets anders gaat doen dan dingen stuk maken. Aan sappen heeft niemand wat. Zullen we spelen? Dan mag je straks een modderbad.'

Piggy doet haar kop omlaag en kruipt weg in haar hoek.

Maar Joanne geeft niet op en kijkt speurend rond. Achter in

de stal ontdekt ze een paar vergeten verfkwasten. Ze legt ze neer voor de big. Eerst doet Piggy net of ze de kwasten niet ziet en duikt ze nog dieper weg. Maar na een tijdje wint haar nieuwsgierigheid het toch van haar koppigheid. Ze snuffelt aan de kwasten en pakt er dan een handig op met haar bek.

‘Ja! Je oren flapperen, dit vind je leuk!’ Meteen loopt Joanne het hok uit om verf, een stuk canvas en een schildersezal te halen. Ze zet het canvas op de ezel en doopt een kwast in een blik rode verf.

De big schuifelt dichterbij en gluurt van de kwast naar het witte doek. Joanne houdt de achterkant van de kwast voor Piggy’s kop, die de kwast ook nu met haar bek oppakt. Ze loopt recht op het doek af en de kwast raakt het witte vlak. Piggy schudt haar kop van links naar rechts. Op het doek verschijnt een rode veeg in de vorm van een lachende mond. Dan laat ze de kwast vallen.

Joanne klapt en knuffelt de big. ‘Goed gedaan! Je hebt een dikke aardbei verdiend.’ Knorrend slikt Piggy de aardbei door. Eindelijk schitteren haar oogjes weer.

‘Je hebt talent, je bent een schilder!’ zegt Joanne. ‘Daar proosten we op.’ Ze zet een emmertje fris water neer voor de big. ‘Vanaf nu is je naam Pigcasso.’

KAAPSTAD, JANUARI 2018

Pigcasso springt Joannes busje uit en landt op een lang stuk uitgerold tapijt. Aan beide kanten van de varkensroze looper wacht publiek dat naar de grote stad aan het water is gekomen om een glimp op te vangen van de beroemde kunstenaar. Cameramensen en fotografen filmen en flitsen het rondsnuffelende varken. Pigcasso heeft alleen oog voor de sappige stukjes fruit die voor haar zijn uitgestrooid. Ze volgt het fruitspoor en komt uit in een hoek, opgebouwd van lage muurtjes stro. Tevreden gaat ze in het stro liggen en sabbelt aan stukjes aardbei en wortel. Ondertussen houdt ze Joanne in de gaten. Haar baas loopt naar een knalroze

muur waarop in grote letters OINK! staat. In de muur zit een deur waar mensen doorheen gaan en even later weer naar buiten komen. Sommigen met een schilderij onder hun arm. Joanne praat tegen een man met een microfoon over Pigcasso. Over haar dus!

Waarom ze hier is, begrijpt Pigcasso niet, maar het smaakt naar meer. Als ze haar krulstaart nog had, zou ze daar nu heel hard mee zwiepen.

DIERENOPVANGCENTRUM FRANSCHHOEK, NAJAAR 2021

Pigcasso wroet in de modder en wentelt zich in het warme modderwater. De zon schijnt op haar snuit. Door haar oogwimpers kijkt ze naar de kleuren van het landschap dat haar thuis is geworden: luchtblauw, druivengroen en aarde-oranje. Als ze is uitgebadderd, zoekt ze een plekje op het erf en valt in slaap.

‘Pigcasso!’ roept Joanne uren later. ‘Heb je zin om het grote schilderij af te maken?’

Pigcasso kijkt opzij en ziet het grote schildersdoek klaarstaan. Ze heeft al veel schilderijen gemaakt, maar dit is het grootste ooit. Het varken heeft gebadderd, geslapen en gegeten, nu is het tijd voor haar vierde hobby. Joanne zet de verf klaar, die de kleur heeft van het oceaانwater in de Tafelbaai.

Pigcasso eet eerst alle wortels op die Joanne over de grond heeft verspreid en sjokt dan op haar gemakje naar het schilderij. Ze pakt de verfkwast, doopt hem in de verf en zwaait hem heen en weer over het doek. Haar oren flapperen en haar hele varkenslijf beweegt ritmisch mee. *Eén, twee, drie, heen en weer, één, twee, drie, nog een keer.* Op de plek waar vroeger haar krulstaart zat tintelt het. Na een kwartier gooit ze haar kwast met een boog van zich af. Van een afstandje kijkt ze naar haar werk. Op het schilderij van drie meter breed dansen golvende lijnen in blauw, groen, wit en oranje vrolijk over het doek.

‘Een meesterwerk, Pigcasso!’ zegt Joanne trots. ‘Tijd om te

signeren.’ Ze zet een bakje bietensap voor het schilderij. Pigcasso doopt haar snuit in het knalroze sap en duwt haar snuit rechts onderin tegen het doek. Alweer een echte Pigcasso.

‘Nu nog een titel,’ zegt Joanne. Ze kijkt Pigcasso aan, knuffelt haar en zegt dan: ‘Ik weet het. Ik noem het *Wild en Vrij*. Zo hoort het leven van een boerderijdier te zijn.’

Nadat Joanne Lefson de big van het slachthuis had gered, zocht ze een passende naam voor haar. Toen ze ontdekte dat de big blij werd van schilderen, vernoemde ze haar naar Picasso, de beroemde Spaanse schilder. Voortaan heette de big *Pigcasso* (*Pig* is Engels voor varken).

Varken Pigcasso werkt met acrylverf en schildert alleen als ze er zin in heeft. Zo blijft er genoeg tijd over voor haar andere hobby’s: slapen, eten en modderbaden nemen. Ze schildert graag ’s morgens vroeg of ’s avonds. Tussendoor neemt ze een slaappauze van een uur of acht.

Joanne kiest de kleuren uit en stopt de verf in blikken, Pigcasso doet de rest.

Inmiddels heeft het varken een paar honderd schilderijen gemaakt. Haar werk wordt door mensen over de hele wereld gekocht. Sommige kranten noemen haar de nieuwe *Ham Gogh*.

Wild and Free (*Wild en Vrij*) is het grootste schilderij dat Pigcasso tot nu toe heeft gemaakt. Het is ook het kunstwerk dat het hoogste bedrag heeft opgebracht.

De tentoonstelling Oink! reisde na Kaapstad ook naar Londen, Berlijn, New York en Amsterdam.

In 2019, het Chinese jaar van het varken, maakte een horlogefabrikant een speciaal horloge met een kunstwerk

van Pigcasso op de wijzerplaat. Het horloge was razendsnel uitverkocht.

Samen met Pigcasso strijdt Joanne voor dierenrechten. Hoe kunnen wij mensen keuzes maken die vriendelijker zijn voor dieren en het milieu? Dat is voor Joanne de hamvraag. Zoals ze het zelf zegt: 'Achter elk plakje of stuk vlees zit het leven van een geweldig dier. Ik wil dat mensen dat begrijpen en vaker kiezen voor een beter leven voor dieren.' Door haar werk zijn meer mensen zich bewust van de leefomstandigheden van boerderijdieren. En zien ze in dat grootschalige veeteelt slecht is voor dieren en het milieu. In de Zuid-Afrikaanse provincie Westkaap gaat het grootste deel van het drinkwater bijvoorbeeld naar het fokken van dieren.

En Pigcasso? Die zit nog vol inspiratie. Zolang ze volop kan badderen, eten en slapen, schildert ze vrolijk door. Met de verkoop van haar schilderijen spekt ze de kas van de dierenopvang.

Het leven en succes van Pigcasso kun je volgen op Facebook en Instagram. Bij elk bericht is de boodschap: Minder vlees, meer kunst! Pigcasso laat zien dat een varken in de eerste plaats een levend wezen is met gevoel en creatief talent.